

Sprawozdanie

Wydziału krajowego jako Komisji w przedmiocie zezwolenia na wyłączenie przysiółka Nowiny ze związku gminy Skowierzyn i utworzenie nowej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 21. czerwca 1901 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu jako Komisji petycję przysiółka Nowiny ad Skowierzyn w powiecie Tarnobrzeskim o wyłączenie go ze związku gminy Skowierzyn i utworzenie samoistnej gminy administracyjnej z poleceniem przedłożenia w tej sprawie sprawozdania jeszcze w ciągu bieżącej sesji sejmowej.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Jeszcze uchwałą z 9. lutego 1895 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu taką samą petycję do załatwienia i już wówczas zarządził był Wydział krajowy wskazane zbadanie prośby. Okazało się jednak, że przysiółek jest bardzo mały, opłacał bowiem za ledwie 170 zł. podatków bezpośrednich. Wydział krajowy przeto, licząc się z intencją Wysokiego Sejmu, że tylko wyjątkowo można zezwalać na rozdrabnianie gmin i tak już nieznacznych, starał się nakłonić mieszkańców przysiółka Nowiny, ażeby skoro połączenie ich z gminą Skowierzyn, z powodu oddzielenia od niej rzeką Sanem, rzeczywiście jest dla nich bardzo niedogodne i dalej utrzymanem być nie powinno, zgodzili się na połączenie ich z inną gminą po tej samej stronie Sanu n. p. z gminą Pniowem, co jednakże nie odniosło skutku.

Przysiółek Nowiny jakkolwiek prawnie stanowi ze Skowierzynem jedną gminę administracyjną, jest jednak faktycznie od tej gminy zupełnie oddzielony. Naturalną granicą stworzoną przez rzekę San i Kępy wikłowe nadszańskie komunikacja ze Skowierzynem odbywa się zapomcą przewozu, który w czasie wezbrania rzeki, tudzież w zimie gdy jest kra, nie funkcjonuje. Z powodu utrudnienia komunikacji ze Skowierzynem mieszkańcy Nowin chociaż konkurują w wydatkach na szkołę, nie mogą z niej korzystać, również załatwienie jakichkolwiek spraw w urzędzie gminnym jest utrudnione a to tem więcej, że odległość Nowin od urzędu gminnego wynosi około 5 kilom. Nowiny wreszcie należą do parafii w Radomyślu a nie w Skowierzynie.

Z tych też powodów c. k. Starostwo w Tarnobrzegu pismem z 13. grudnia 1895 l. 16243 poparło gorąco petycję przysiółka i nadmienilo przytem, że zdaniem jego przysiółek posiada ustawą przepisane warunki do utworzenia samoistnej gminy administracyjnej. Również c. k. Sąd powiatowy w Rozwadowie pismem z 6. sierpnia 1895 l. 5431, c. k. geometro-ewidencyjny w Tarnobrzegu pismem z 20. czerwca 1895 l. 165 i prze-

łożęństwo obszaru dworskiego w Skowierzynie pismem z 24. lipca 1895 zgodnie oświadczyły, iż przeciw zamierzonemu utworzeniu z Nowin samoistnej gminy administracyjnej nie zachodzą żadne przeszkody.

Wreszcie c. k. Namiestnictwo pismem z 6. sierpnia 1897 l. 63.142 zawiadomiło Wydział krajowy, że ze względów publicznych nic nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu prośby przysiółka.

Przysiółek Nowiny, jak świadczy wykaz sporządzony przez c. k. Urząd podatkowy w Rozwadowie a przedłożony Wydziałowi krajowemu przez Wydział powiatowy w Tarnobrzegu sprawozdaniem z 6. kwietnia 1900 l. 1.243, opłaca podatki bezpośrednio w sumie 204 złr. 41 ct. w. a. Siła podatkowa przysiółka jest zatem nieznaczna. Okoliczność ta jednak w niniejszym wypadku nie jest dycydującą, przysiółek bowiem, jak świadczy inwentarz gminy Skowierzyna i wyciąg z ksiąg gruntowych, jest samoistnym właścicielem gruntów będących pastwiskami i wydmiami zalesionemi o powierzchni 205 morgów 151⁰. Otóż wszyscy członkowie przysiółka stosownie do żądania Wydziału krajowego zobowiązali się w formie deklaracji wobec Wydziału powiatowego z dnia 1. czerwca 1901, że w razie utworzenia z przysiółka Nowiny osobnej gminy administracyjnej, zobowiązują się na pokrycie kosztów administracyjnych nowej gminy, uiszczać opłaty za użytkowanie swego pastwiska a mianowicie od sztuki bydła i koni po 1 koronie, od sztuki gęsi po 40 hal. Gdy zaś według obecnego stanu ma być w Nowinach 225 sztuk bydła, 50 sztuk koni i 600 sztuk gęsi, przeto spodziewany stąd dochód przynieść ma przeszło 500 koron rocznie, ponadto zaś z dzierżawy części pastwiska powyższego, spodziewany jest dochód około 120 K. rocznie a wreszcie z wikli około 80 K., co wszystko wystarczałoby aż nadto na pokrycie kosztów nowej gminy, tak że zupełnie nie potrzebowałaby nowa gmina nakładać osobnych dodatków gminnych do podatków bezpośrednich na swoje potrzeby.

Przysiółek posiada także, na razie wspólnie z gminą Skwierszyn obligacyę jednolitego długu państwa na 500 złr. Co do tej obligacyi Rada gminna w Skowierzynie postanowiła uchwałą z 18. lutego 1898, w razie wyłączenia przysiółka z jej związku, odstąpić mu na własność $\frac{1}{6}$ część wartości tej obligacyi a pełnomocnicy przysiółka na podział ten się zgodzili i zgodę tę stwierdzili aktem notaryalnym z 1. grudnia 1898 l. rep. 4.806.

Gdy wreszcie i Rada powiatowa w Tarnobrzegu uchwałą jeszcze z 5. sierpnia 1896 postanowiła poprzeć prośbę przysiółka o utworzenie z niego samoistnej gminy, przeto Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
A. Vayhinger w. r.
Członek Wydziału krajowego.

U S T A W A

z dnia o wyłączeniu ze związku gminy Skowierzyn przysiółka Nowiny i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod Nazwą „Nowiny“.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Nowiny zostaje w obecnych swoich zwartą całość terytoryalną obejmujących granicach wyłączony ze związku gminy Skowierzyn i ma odtąd stanowić samoistną gminę administracyjną pod nazwą Nowiny.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, rozwiązana ma być dotychczasowa Rada gminna w Skowierzynie a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Skowierzyn i Nowiny.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
